

پیشینه تهیه طرح‌های شهری

از سال ۱۳۶۹ شورای عالی شهرسازی با حفظ اختیارات خود در تصویب نهایی طرح‌ها، اختیار تصویب طرح جامع شهرهایی را که مناطق جنگ‌زده واقع بودند، به شورای برنامه‌ریزی استان و با ریاست استاندار و عضویت مدیرکل یا بالاترین مقام استانی و دستگاه‌های عضو شورای عالی واگذار کرد. همچنین اختیار تصویب طرح شهرهایی را که جمعیت آن‌ها طبق سرشماری سال ۱۳۶۵ کمتر از ۲۰۰ هزار نفر بود، به شورای برنامه‌ریزی استان واگذار گردید. بدین طریق بود که سرعت تصویب طرح‌های جامع شهری بیشتر شد و شورای عالی فرصت یافت که به مسائل مهم‌تر و اساسی‌تر همچون تهیه طرح‌های منطقه‌ای، مکان‌یابی شهرهای جدید، تعیین نقش شهرهای اصلی و وضع ضوابط و مقررات شهرسازی بپردازد. با توجه به توسعه سریع شهرها، حفظ اراضی کشاورزی پیرامون شهرها و ایجاد شهرهای جدید، تنظیم نظام سلسله مراتب شهری، اولویت دادن به تسهیلات آموزشی و بهداشتی و همچنین تمرکززدایی از مدیریت شهری، از اهداف و سیاست‌های عمده شهرسازی و اصلاح طرح جامع در برنامه اول توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی بود.

تهیه طرح جامع شهرستان یکی از مهم‌ترین نگرش‌هایی که در زمینه تحول طرح‌های جامع از سال ۱۳۷۰ مطرح شد. همچنین در همین مقطع با تأسیس شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور و استقرار دبیرخانه آن در وزارت کشور، تهیه طرح مطالعات جامع حمل‌ونقل شهرهای بزرگ کشور نیز در دستور کار قرار گرفت. در سال ۱۳۷۶ "طرح کالبدی ملی ایران" که تحقیق درباره آن از سال ۱۳۷۰ در واحد شهرسازی و معماری وزارت راه و شهرسازی آغاز شده بود، در چارچوب برنامه کلان "ایران ۱۴۰۰" به تصویب رسید و بدین ترتیب، نظام فراگیر برنامه‌ریزی مجتمع‌های زیستی کشور برای زمانی نسبتاً بلندمدت، تدوین شده و آماده‌گرفته برداری در تهیه طرح‌های شهری گردید. قانون نظام مهندسی ساختمان در سال ۱۳۷۴ به تصویب رسید. به موجب این قانون؛ نظام مهندسی و کنترل ساختمان عبارت است از مجموعه قانون، مقررات، آئین‌نامه‌ها، استانداردها و تشکلهای مهندسی، و صنفی که در جهت رسیدن به اهداف منظور در این قانون، تدوین و به مورد اجرا گذاشته می‌شود. از جمله اهداف قانون نظام مهندسی ساختمان؛ الزام به رعایت مقررات ملی ساختمان، ضوابط و مقررات شهرسازی و مفاد طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی اعلام می‌شود.

قانون ایجاد شهرهای جدید در سال ۱۳۸۰ به تصویب رسید که به موجب آن؛ شهر جدید به نقاط جمعیتی اطلاق می‌گردد که در چهارچوب طرح مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران؛ در خارج از محدوده قانونی و حریم

استحفاظی شهرها برای اسکان حداقل سی هزار نفر به اضافه ساختمان‌ها و تأسیسات موردنیاز عمومی، خدماتی، اجتماعی و اقتصادی ساکنان آن ایجاد می‌شود.

در سال ۱۳۸۴ در قالب برنامه چهارم توسعه کشور لزوم تهیه قانون جامع شهرسازی و معماری کشور به منظور هویت بخشی به سیما و کالبد شهرها، حفظ و گسترش فرهنگ معماری و شهرسازی و ساماندهی ارائه خدمات شهری به تصویب رسید.

در سال ۱۳۸۹ قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری به منظور ایجاد وحدت رویه در فرآیند احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری و تعیین محدوده‌های مورد حمایت، به تصویب رسید.

در سال ۱۳۸۹ سیاست‌های کلی نظام در امور شهرسازی (مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام) توسط رهبر انقلاب اسلامی ابلاغ شد.

